

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"

I. Визначення проблеми

Питання стимулювання розвитку відновлюваної енергетики є одним із пріоритетів державної політики України в електроенергетичному комплексі та інструментом гарантування енергетичної безпеки держави та відповідає прагненню України стати рівноправним суб'єктом нової кліматично нейтральної політики ЄС (European Green Deal).

Зростання частки відновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі країни передбачено Енергетичною стратегією України до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність", схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605, згідно з якою передбачено досягнення частки >25% відновлюваних джерел енергії в генерації електричної енергії у 2035 році.

Також, постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 затверджено Національну економічну стратегію на період до 2030 року у якій визначено стратегічну ціль із формування частки генерації з відновлюваних джерел енергії в загальному виробництві електроенергії на рівні 25 % у 2030 році.

Стратегією енергетичної безпеки України, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.08.2021 № 907-р, визначені стратегічні цілі забезпечення енергетичної безпеки держави та завдання з їх досягнення: здійснення обґрунтованого підвищення частки відновлюваних джерел енергії з урахуванням вимог забезпечення операційної безпеки систем енергозабезпечення та впливу на цінові параметри енергетичного ринку; запобігання посиленню залежності України від зовнішніх постачальників, забезпечення належного рівня диверсифікації енергетичних ресурсів та технологій, зокрема через економічно обґрунтоване зростання частки відновлюваних джерел енергії та місцевих джерел енергії в енергетичному балансі України.

Враховуючи створені державою правові, організаційні та економічні стимули, а саме запровадження моделі фіксованого "зеленого" тарифу, впродовж останніх років в Україні спостерігається стрімке зростання генеруючих установок споживачів – приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання. Так, з 2018 по 2022 рік сумарна потужність таких установок зросла більш ніж у п'ятеро і станом на початок 2022 року складає 1205 МВт (близько 45 тисяч одиниць). Також на початок 2022 року приватними домогосподарствами встановлено 57 кВт генеруючих установок з енергії вітру та 264 кВт комбінованих вітро-сонячних установок.

Разом з тим, поточна модель "зеленого" тарифу для приватних домогосподарств не стимулює власників таких електростанцій використовувати вироблену електричну енергію для власного споживання. Суттєва різниця між розміром "зеленого" тарифу (18,09 - 16,26 євроцентів за 1 кВт·год) та ціною на електричну енергію для побутових споживачів (1,44-1,68 грн/кВт·год відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 зі змінами - ~4 євроценти за 1 кВт·год) спонукає власників таких генеруючих установок до максимізації відпуску дорогої електричної енергії в мережу з метою отримання прибутку, що призводить до ряду зловживань та стрімкого зростання витрат в тарифі на послуги з передачі електричної енергії, з якого покривається відповідна різниця. Так, у 2020 році обсяг витрат на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел для приватних домогосподарств становив 2,26 млрд грн (постанова НКРЕКП від 10.12.2019 № 2668). У 2021 році обсяг таких витрат становив 4,07 млрд грн (постанова НКРЕКП від 09.12.2020 № 2353). У 2022 році тарифом на послуги з передачі електричної енергії на 2022 рік (постанова НКРЕКП від 01.12.2021 № 2454) передбачається фінансування таких витрат в обсязі 4,6 млрд грн.

Подальше збільшення кількості таких установок за поточної моделі "зеленого" тарифу призведе до суттєвого збільшення витрат, закладених в тариф оператора системи передачі та відповідно витрат усіх споживачів. Це, в свою чергу може призвести до сповільнення розвитку відповідного напрямку відновлюваної енергетики через обмежені можливості фінансування. Крім того, у підсумку не буде досягнуто ключової цілі стимулювання, а саме наближення генерації до споживачів.

Також слід зазначити, що в ОЕС України почастишали кризові явища, пов'язані із надмірним зростанням виробництва електричної енергії генеруючими установками приватних домогосподарств. Стрімке збільшення потужності зазначених генеруючих установок та налаштування інверторного обладнання на максимальну видачу потужності призводить до проблем пов'язаних із контролем якості напруги у мережі. У нормальних робочих умовах, за винятком періодів, під час котрих відбувались переривання напруги, змінення напруги не повинні перевищувати $\pm 10\%$ від величини номінальної напруги U_n). При нормованих ДСТУ 220 + 10% = 242 В – максимальне значення напруги для однофазного приєднання досягає 250-280 В (п. 4.2.2.1 ДСТУ EN 50160:2014).

Крім цього, спостерігається зловживання, пов'язані із будівництвом сонячних електростанцій приватних домогосподарств без власного споживання електричної енергії. Зафіксовано будівництво сонячних електростанцій потужністю понад 2 МВт на суміжних земельних ділянках (акт перевірки НКРЕКП ПАТ "Черкасиобленерго" від 20.07.2021 № 354). Таким чином, будуються промислові сонячні електростанції без отримання ліцензії на здійснення господарської діяльності з виробництва електричної енергії, без застосування процедури встановлення "зеленого" тарифу згідно з порядком встановлення, перегляду та припинення дії "зеленого" тарифу на електричну

енергію для суб'єктів господарської діяльності, споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичних кооперативів, та приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.08.2019 № 1817, та які реалізують вироблену електричну енергію за "зеленим" тарифом для приватних домогосподарств, що перевищує розмір "зеленого" тарифу для суб'єктів господарювання на ~30%.

Разом з тим, у 20% сонячних електростанцій приватних домогосподарств споживання електричної енергії дорівнює нулю або наближається до нуля, при цьому весь обсяг електричної енергії виробленої генеруючими установками таких домогосподарств відпускається в електричну енергію за "зеленим" тарифом. Також, НЕК "Укренерго" зафіксовано, що в окремих домогосподарствах спостерігаються випадки невідповідності (перевищення) обсягів відпуску електричної енергії над встановленою (договірною) потужністю.

З метою забезпечення подальшого розвитку малої розподіленої генерації з відновлюваних джерел енергії споживачами (прозьюмерами) необхідне запровадження нової моделі підтримки, яка буде орієнтована на власне споживання та не потребуватиме додаткових фінансових витрат з боку держави та/або споживачів.

Так, система чистого вимірювання (механізм самовиробництва) – механізм стимулювання виробництва та споживання електроенергії з відновлюваних джерел енергії, який направлений на залучення інвестицій невеликих споживачів електроенергії в розвиток відновлюваних джерел енергії.

Цей механізм, що дозволяє споживачам, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, використовувати надлишкові обсяги (понад спожиті обсяги) власної електричної енергії в наступний розрахунковий період. Тобто споживач отримує енергетичний кредит на відпущену в мережу надлишкову енергію, який він може використати в наступний період, коли споживання буде перевищувати виробництво.

Розрізняють два способи обчислення надлишкової електроенергії відпущеної в мережу - net metering (чистий облік) та net billing (чистий продаж).

Net metering (чистий облік) дозволяє споживачам, які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії, використовувати надлишок відпущеної електроенергії в якості енергетичного кредиту для подальшого споживання в наступні розрахункові періоди.

Net billing (чистий продаж) дозволяє споживачам, які виробляють електроенергію з відновлюваних джерел енергії, отримувати грошовий кредит за надлишок відпущеної в мережу електричної енергії та використовувати його в наступний розрахунковий період, коли виробництво менше споживання.

Слід зазначити, що система net metering має ряд ризиків пов'язаних із волатильністю цін на електричну енергію. Так, постачальник придбавши у споживача надлишки електричної енергії в розрахунковому періоді має їх продати на ринку за ціною, що склалася у відповідний період із зобов'язанням повернути у наступному періоді енергію в енергетичних одиницях (кВт). Для

цього у наступному розрахунковому періоді постачальник має придбати електричну енергію на ринку за ціною, що склалася у відповідному періоді. У разі зміни ціни на електричну енергію існують ризики, що постачальник у наступному розрахунковому періоді придбає електричну енергію для постачання споживачу дорожче ніж придбавав її у споживача у попередньому періоді і понесе фінансові збитки. Особливо такі ризики наявні для сонячних електростанцій, які продаватимуть надлишки у весняно-літній період (низьких цін), а купуватимуть електроенергію у постачальника в осінньо-зимовий період (високих цін).

Слід зазначити, що Координаційна група при Енергетичному Співтоваристві ECDSO-E рекомендує замість механізму net metering впроваджувати механізм net billing, оскільки net metering створює негативний вплив на інших споживачів та призводить до спотворення ринку електричної енергії. Рада європейських енергетичних регуляторів (CEER) у своєму позиційному документі щодо самоспоживання – CEER Position Paper on Renewable Energy Self-Generation September 2016, рекомендує уникати схеми net metering, оскільки це означає, що енергетична система використовується безкоштовно як сховище для зберігання електричної енергії.

Тому, доцільним є запровадження системи net billing (механізм самовиробництва), тобто проведення взаєморозрахунків між постачальником універсальних послуг або електропостачальником та споживачем, у тому числі приватним домогосподарством та енергетичним споживачем, у грошових одиницях, що усуває ризики додаткового субсидіювання.

Також, необхідним є врегулювання питання щодо надання можливості споживачу, який встановив генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, споживати електричну енергію на власному об'єкті, якщо зазначена генеруюча установка має інше місцерозташування, проте приєднана до електричних мереж одного й того ж оператора системи розподілу що й споживач, і знаходиться на території здійснення діяльності відповідного постачальника універсальних послуг.

Такий підхід успішно діє у Литві, де споживач має можливість встановити сонячну електростанцію поза містом і, в той же час, споживати вироблену такою станцією електричну енергію на іншому об'єкті, зокрема в квартирі багатоквартирного будинку, використовуючи цифрові засоби обліку.

Разом з тим, система чистого вимірювання є розповсюдженою у світі та представлена на національному рівні в більш ніж 70 країнах. Також, переважна більшість штатів США та провінцій Канади використовують систему чистого вимірювання енергії на регіональному рівні.

На виконання кроку 391 Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276-р, підпункту б) підпункту 4 пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30.07.2021 "Про заходи з нейтралізації загроз в енергетичній сфері", введеного в дію Указом Президента України від 28.08.2021 № 452/2021, та пункту 389 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України

від 15.02.2022 № 2036-IX, Міненерго за участі НКРЕКП, НЕК "Укренерго", ДП "Гарантований покупець" та із залученням USAID "Проекту енергетичної безпеки", Німецького енергетичного агентства – Deutsche Energie-Agentur (DENA), Німецького регулятора – Bundesnetzagentur розроблено проект Закону.

Таким чином, питання удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів потребує врегулювання шляхом внесення відповідних законодавчих змін.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Зазначена проблема розвитку відновлюваної енергетики в Україні не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів оскільки проблема вирішується виключно шляхом державного регулювання.

Зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки проблема не врегульована діючими регуляторними актами.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю прийняття проекту акта є удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів з урахуванням кращих світових практик з метою заміни поточної моделі "зеленого" тарифу новою моделлю, яка буде орієнтована на покриття власного споживання та не призводитиме до збільшення обсягу субсидіювання за рахунок інших споживачів.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України "Про	Споживачі електричної енергії, у тому числі енергетичні кооперативи та приватні домогосподарства, матимуть можливість встановлювати генеруючі установки, що

<p>внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"</p>	<p>виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, з метою покриття власного споживання та продажу надлишків виробленої електричної енергії постачальнику універсальних послуг або електропостачальнику. Це дозволить збільшити виробництво та споживання електричної енергії з альтернативних джерел енергії в енергобалансі країни без застосування додаткової фінансової підтримки з боку держави або субсидіювання за рахунок інших споживачів. Дозволить забезпечити подальший розвиток малої розподіленої генерації електричної енергії з альтернативних джерел енергії.</p>
<p>Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Збільшення кількості генеруючих установок споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів та приватних домогосподарств, за поточної моделі "зеленого" тарифу призведе до збільшення розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка є невід'ємною складовою тарифу на послугу з передачі електричної енергії, що сплачується усіма споживачами. Зупинка подальшого розвитку малої розподіленої генерації електричної енергії з альтернативних джерел енергії у наслідок неможливості забезпечити покриття витрат за "зеленим" тарифом.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення</p>	<p>Забезпечення сталого розвитку екологічно чистих альтернативних джерел енергії, в першу чергу малої розподіленої генерації, відповідно до Енергетичної стратегії України та міжнародних</p>	<p>Відсутні</p>

<p>умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"</p>	<p>зобов'язань держави. Зниження ціни на електричну енергію для споживачів. Забезпечення балансової надійності енергосистеми України та безпеки постачання електричної енергії споживачам. Підвищення інвестиційної привабливості сектору відновлюваної енергетики України.</p>	
<p>Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Збільшення витрат оператора системи передачі на покриття постачальникам універсальних послуг плати за послуг із забезпечення збільшення частки електричної енергії з альтернативних джерел, що позначиться на розмірі тарифу на передачу електричної енергії та відповідно матиме негативний вплив на конкурентоздатність економіки країни. Відсутність регулювання призведе до поступової зупинки розвитку сектору відновлюваної енергетики України, в першу чергу малої розподіленої генерації електричної енергії споживачами.</p>

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1 Прийняття</p>	<p>Зменшення кінцевої вартості та підвищення</p>	<p>Відсутні</p>

<p>проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"</p>	<p>безпеки постачання електричної енергії. Збільшення частки екологічно чистої електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії. Можливість встановлення генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел для покриття власного споживання та продажу надлишків електричної енергії постачальнику універсальних послуг.</p>	
<p>Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Збільшення кінцевої вартості електричної енергії в наслідок зростання тарифу на послуги з передачі електричної енергії, за рахунок якого фінансуються виплати за "зеленим" тарифом. Поступова зупинка розвитку сектору екологічно чистої вуглецево нейтральної відновлюваної енергетики. Погіршення екологічної ситуації в країні.</p>

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	512*	17 946**	56 217**	1 898 902* *	1 973 577
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,1	0,9	3	96	100

* - оператор системи передачі;

*- електропостачальники, постачальники універсальних послуг;

** - споживачі електричної енергії. Кількість суб'єктів господарювання у розрізі великого, середнього, малого та мікропідприємства визначена на підставі даних Державної служби статистики України за 2020 рік, наведених у таблиці "Кількість діючих суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємства за видами економічної діяльності у 2010-2020 роках".

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1</p> <p>Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"</p>	<p>Для оператора системи передачі:</p> <p>зменшення витрат пов'язаних з необхідністю компенсації постачальникам універсальних послуг послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.</p> <p>Для постачальників універсальних послуг та електропостачальників:</p> <p>можливість укладання договорів з новими контрагентами на постачання електричної енергії.</p> <p>Для споживачів електричної енергії:</p> <p>можливість зменшення витрат на оплату електричної енергії шляхом встановлення власної генеруючої установки, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, шляхом покриття власного</p>	<p>232 447 899 гривень</p> <p>Витрати, пов'язані із необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на укладання договорів з постачальниками універсальних послуг або електропостачальниками.</p>

	споживання. Зменшення тарифу на послуги з передачі електричної енергії.	
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	<p>Для оператора системи передачі:</p> <p>збільшення витрат, пов'язаних з необхідністю компенсації постачальникам універсальних послуг послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.</p> <p>Для постачальників універсальних послуг та електропостачальників:</p> <p>відсутність можливостей для отримання прибутку через укладання нових договорів.</p> <p>Для споживачів електричної енергії:</p> <p>зростання витрат на послуги з передачі електричної енергії.</p>

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"	232 447 899 Витрати, пов'язані із необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на укладання договорів з постачальниками універсальних послуг або електропостачальниками.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Оскільки на сьогодні невідомі обсяги введення в експлуатацію генеруючих

	установок споживачів, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії за моделлю "зеленого" тарифу, точні обсяги витрат визначити неможливо.
--	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"	4	Високий бал. Усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть. Регулювання дозволить забезпечити збільшення частки екологічно чистої електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, в першу чергу малої розподіленої генерації, у структурі загального кінцевого енергоспоживання без додаткової фінансової підтримки держави та субсидіювання за рахунок інших споживачів при одночасному забезпеченні операційної безпеки, економічності режимів функціонування ОЕС України. Буде забезпечено сталий розвиток екологічно чистих альтернативних джерел енергії відповідно до Енергетичної стратегії та міжнародних зобов'язань України.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	1	Мінімальний бал. Показує неможливість досягнення цілей державного регулювання у наслідок збільшення витрат оператора системи передачі, на

		сплату послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що позначиться на розмірі тарифу на передачу електричної енергії та відповідно матиме негативний вплив на конкурентоздатність економіки країни. Несе загрозу для сталого розвитку відновлюваної енергетики та виконання національних планів, стратегій і міжнародних зобов'язань країни.
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"	Для оператора системи передачі – збалансування фінансового стану підприємства у наслідок зниження витрат на покриття постачальникам універсальних послуг плати за послугу із забезпечення збільшення виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. Для постачальників	232 447 899 грн Витрати, пов'язані із необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на укладання договорів з постачальником універсальних послуг або електропостачальником	Надання можливості споживачам, у тому числі енергетичним кооперативам та приватним домогосподарствам, укласти договори купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва сприятиме розвитку малої розподіленої генерації електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що дасть можливість забезпечити збільшення частки екологічно чистої електричної енергії,

	<p>універсальних послуг та електропостачальників:</p> <p>можливість укладання договорів з новими контрагентами на постачання електричної енергії.</p> <p>Для споживачів електричної енергії:</p> <p>можливість зменшення витрат на оплату електричної енергії шляхом встановлення власної генеруючої установки, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, шляхом покриття власного споживання. Зменшення тарифу на послуги з передачі електричної енергії.</p>		<p>виробленої альтернативних джерел, у структурі загального кінцевого енергоспоживання при зниженні вартості електроенергії для споживачів. Дозволить виконати національні плани, стратегії та міжнародні зобов'язання України в частині розвитку ВДЕ та зниження обсягу викидів парникових газів.</p> <p>3</p>
<p>Альтернатива 2</p> <p>Залишення існуючої ситуації</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Для оператора системи передачі</p> <p>-</p>	<p>Альтернатива передбачає поступову зупинку розвитку сектору</p>

без змін		<p>зростуть витрати, пов'язані з необхідністю компенсації постачальникам універсальних послуг послуги із забезпечення збільшення виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.</p> <p>Для постачальників універсальних послуг та електропостачальників:</p> <p>відсутність можливостей для отримання прибутку через укладання нових договорів.</p> <p>Для споживачів електричної енергії:</p> <p>зростання витрат на послуги передачі електричної енергії.</p>	<p>відновлюваної енергетики в Україні через відсутність фінансових можливостей держави і споживачів забезпечити оплату електричної енергії за "зеленим" тарифом для нових генеруючих установок.</p> <p>Унеможливило виконання національних планів, стратегій та міжнародних зобов'язань країни в частині розвитку ВДЕ та зниження викидів парникових газів.</p> <p>Спричинить погіршення екологічної ситуації в країні.</p>
Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого	

проблеми)		регуляторного акта
<p>Альтернатива 1</p> <p>Прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів"</p>	<p>Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки дозволить забезпечити розвиток малої розподіленої генерації електричної енергії з альтернативних джерел енергії споживачами, у тому числі енергетичними кооперативами та приватними домогосподарствами, без застосування державної підтримки з боку держави та субсидіювання за рахунок інших споживачів, що дасть можливість забезпечити збільшення частки екологічно чистої електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел, у структурі загального кінцевого енергоспоживання при одночасному забезпеченні операційної безпеки, економічності режимів функціонування об'єднаної енергетичної системи України, зниженні вартості електроенергії для споживачів.</p>	Відсутні
<p>Альтернатива 2</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Така альтернатива є неприйнятною, оскільки подальше зростання кількості генеруючих установок споживачів за моделлю "зеленого" тарифу призведе до збільшення розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка є невід'ємною складовою тарифу на послугу з передачі електричної енергії, що сплачується усіма споживачами. Передбачає поступову зупинку розвитку сектору відновлюваної енергетики, в першу чергу малої розподіленої генерації, в Україні.</p>	Відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття регуляторного акта, що передбачає забезпечення сталого розвитку малої розподіленої генерації електричної енергії з альтернативних джерел енергії в економічно ефективний спосіб.

Організаційні заходи, які необхідно здійснити для впровадження цього регуляторного акта:

а) дії суб'єктів господарювання – ознайомлення із змінами в законодавстві;

б) дії органів виконавчої влади – забезпечення інформування громадськості про внесені зміни в законодавстві шляхом його оприлюднення.

У разі прийняття регуляторного акта передбачається забезпечення операційної безпеки, економічності режимів функціонування ОЕС України, збільшення частки екологічно чистої електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, у структурі загального кінцевого енергоспоживання та зниження вартості електроенергії для споживачів.

Міністерство енергетики України для впровадження цього регуляторного акта має погодити проект із заінтересованими органами та подати його на розгляд Кабінету Міністрів України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрат на виконання вимог регуляторного акта для центральних органів виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування не передбачаються.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Додаток 2
до аналізу регуляторного впливу
(розділ III)

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	Альтернатива 1	Альтернатива 2
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-

4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, вдосконалення технологій виробництва), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше, гривень 1: ознайомлення із проектом регуляторного акта - 1 год. 2: укладання з електропостачальником договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва – 2 год. 3: вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік", з 1 січня 2022 року становить – 39,26 гривні.	$1*2*3 = 117,78$	$1*2*3 = 117,78$
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	117,78	117,78
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання*, одиниць	18 458	18 458
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	2 173 983	2 173 983

**Для підрахунку витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акту, використовувався метод мінімальних можливих витрат.*

Враховуючи, що питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, здійснюється розрахунок витрат за запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

Додаток 4
до аналізу регуляторного впливу
(розділ III)

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для

суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником з 01.12.2020 по 30.06.2022.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Проводилася наради за участі асоціацій, що представляють інтереси суб'єктів господарювання в рамках робочої групи утвореної Держенергоефективності.	50	Регулювання сприймається. Отримано пропозиції до від учасників ринку, які були частково враховані.
2.	06.07.2021 новий механізм підтримки був представлений на конференції "CISOLAR-2021".	200	Учасники ринку висловили підтримку щодо необхідності переходу до нової моделі стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії споживачами.
3.	28.10.2021 в рамках Німецько-Українського партнерства проведено семінар щодо обговорення механізмів стимулювання розвитку виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії споживачами (просьюмерами), їх вплив на енергосистему та огляд досвіду Німеччини із цих питань.	50	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку процедур, які необхідно виконати у зв'язку із запровадженням нових вимог регулювання: ознайомитися з новими вимогами регулювання – 1 год.
4.	06.10.2021 за участі USAID "Проект енергетичної безпеки" було проведено зустріч із представниками Національної лабораторії	50	Представлено концепцію функціонування нової моделі підтримки

	розвитку відновлюваної енергетики США - National Renewable Energy Laboratory (NREL) та операторами систем розподілу.		відновлюваної енергетики споживачів.
--	--	--	--------------------------------------

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва:

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 1 955 119 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 56 217 (одиниць) та мікропідприємництва 1 898 902 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 96 (відсотків) (відповідно до таблиці "Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання" додатка 1 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого (мікро) підприємництва на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік", з 1 січня 2022 року становить – 39,26 гривні.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	-	-	-
3.	Процедури експлуатації обладнання	-	-	-

	(експлуатаційні витрати - витратні матеріали)			
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	-	-	-
5.	Інші процедури:	-	-	-
6.	Разом, гривень <i>Формула:</i> (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	-	-	-
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	-	-	-
8.	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	-	-	-
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання <i>Формула:</i> витрати часу на отримання інформації про регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм	1 год. (час, який витрачається с/г на пошук нормативно-правового акту в мережі Інтернет та ознайомлення з ним; за результатами консультацій) X 39,26 грн. = 39,26 грн.	0,00	39,26 грн.
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання <i>Формула:</i>	2 год. (час, який витрачається на укладання з	0,00	78,52 грн.

	<i>витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X</i> <i>вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X</i> <i>оціночна кількість внутрішніх процедур</i>	електропостачальником або постачальником універсальних послуг купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва) X X 39,26 грн. = 78,52 грн.		
11.	Процедури офіційного звітування.	0,00	0,00	0,00
12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0,00	0,00	0,00
13.	Інші процедури:	0,00	0,00	0,00
14.	Разом, гривень	117,78	X	117,78
15.	Кількість суб'єктів малого підприємства, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	1 955 119	X	1 955 119
16.	Сумарно, гривень	230 273 916	X	230 273 916

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання повною мірою.

Регуляторний акт набирає чинності відповідно до законодавства з дня, наступного за днем його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними обов'язковими значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) обсяг коштів і час, які витратимуть суб'єкти (об'єкти) електроенергетики на виконання вимог регуляторного акта – 117,78 грн, 3 години;

2) розмір надходжень до державних і місцевих бюджетів – 0 гривень;

3) кількістю суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта - 1 973 577;

4) рівнем поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта – 100% (проект акта розміщено на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України в мережі Інтернет <http://mpe.kmu.gov.ua/>)

Прогнозними додатковими значеннями значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) кількість споживачів, що уклали з електропостачальниками або постачальниками універсальних послуг договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва;

2) частка електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії в енергобалансі держави (%).

Кількісні значення додаткових показників буде встановлено статистичним методом під час проведення базового відстеження.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міністерством енергетики України шляхом здійснення статистичного аналізу на основі звернень суб'єктів ринку електричної енергії.

Базове відстеження результативності акта буде здійснюватися через рік після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після базового відстеження, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО

«_____» _____ 2022 р.